

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING QONUNI

SIYOSIY PARTIYALAR TO'G'IRISIDA**1-modda. Siyosiy partiya tushunchasi**

Siyosiy partiya O'zbekiston Respublikasi fuqarolarining qarashlar, manfaatlar va maqsadlar mushtarakligi asosida tuzilgan, davlat hokimiyati organlarini shakllantirishda jamiyat muayyan qismining siyosiy irodasini ro'yobga chiqarishga intiluvchi hamda o'z vakillari orqali davlat va jamoat ishlarini idora etishda qatnashuvchi ko'ngilli birlashmasidir.

2-modda. Siyosiy partiyalar faoliyatining huquqiy asoslari

Oldingi tahrirga qarang.

Siyosiy partiyalar o'z faoliyatlarini O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasiga, ushbu Qonunga, boshqa qonunchilik hujjatlariga muvofiq, shuningdek o'z ustavlari asosida amalga oshiradilar.

(2-moddaning matni O'zbekiston Respublikasining 2021-yil 21-apreldagi O'RQ-683-sonli Qonuni tahririda — Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 21.04.2021-y., 03/21/683/0375-son)

3-modda. Siyosiy partiyalarni tuzish va ularning faoliyat ko'rsatish prinsiplari

Siyosiy partiyalar fuqarolarning huquq va erkinliklarini amalga oshirish maqsadida, xohish-irodani erkin bildirish, partiyaga ixtiyoriy ravishda kirish va undan chiqish, a'zolarining teng huquqliligi, o'zini o'zi boshqarish, qonuniylik va oshkoralik asosida tuziladi va faoliyat ko'rsatadi.

Quyidagi siyosiy partiyalarni tuzish va ularning faoliyat ko'rsatishi taqiqlanadi:

konstitutsiyaviy tuzumni zo'rlik bilan o'zgartirishni maqsad qilib qo'yuvchi;

O'zbekiston Respublikasi suvereniteti, yaxlitligi va xavfsizligiga, fuqarolarining konstitutsiyaviy huquq va erkinliklariga qarshi chiquvchi;

urushni, ijtimoiy, milliy, irqiy va diniy adovatni targ'ib qiluvchi;

xalqning sog'lig'i va ma'naviyatiga tajovuz qiluvchi;

milliy va diniy ruhdagi partiyalar.

4-modda. Siyosiy partiyalarga a'zolik

O'zbekiston Respublikasi fuqarosi bir paytning o'zida faqat bitta siyosiy partiya a'zo bo'lishi mumkin.

Partiyaga mansubligiga ko'ra fuqaroning huquqlarini har qanday cheklash, xuddi shuningdek unga imtiyozlar yoki ustunliklar berish taqiqlanadi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti respublika barcha fuqarolarining huquq va erkinliklariga rioya qilinishining kafili sifatida prezidentlik vakolatlarini bajarish muddati davomida siyosiy partiya a'zolikni yoki unda ishtirok etishni to'xtatib turishi yoxud butunlay to'xtatishi shart.

Quyidagilar siyosiy partiyalarga a'zo bo'la olmaydilar:

sudyalar;

Oldingi tahrirga qarang.

O'zbekiston Respublikasi Hisob palatasining mansabdor shaxslari;

(4-moddaning to'rtinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2020-yil 17-martdagi O'RQ-612-sonli Qonuniga asosan uchinchi xatboshi bilan to'ldirilgan — Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 18.03.2020-y., 03/20/612/0326-son)

prokurorlar va prokuratura tergovchilari;

Oldingi tahrirga qarang.

ichki ishlar, O'zbekiston Respublikasi Milliy gvardiyasi organlari, davlat xavfsizlik xizmati xodimlari;

(4-modda to'rtinchi qismining to'rtinchi xatboshisi O'zbekiston Respublikasining 2019-yil 29-oktabrdagi O'RQ-575-sonli Qonuni tahririda — Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 30.10.2019-y., 03/19/575/3972-son)

harbiy xizmatchilar;

xorijiy davlatlarning fuqarolari va fuqaroligi bo'lmagan shaxslar.

Siyosiy partiyalarga a'zolik yakka tartibda qayd etiladi.

5-modda. Siyosiy partiyalar faoliyatining kafolatlari

Davlat siyosiy partiyalar huquqlari va qonuniy manfaatlari muhofaza etilishini kafolatlaydi, ustavda belgilangan o'z maqsadlari va vazifalarini bajarishlari uchun ularga teng huquqiy imkoniyatlar yaratib beradi.

Davlat hokimiyati va boshqaruv organlari, korxonalar, muassasalar, tashkilotlarning va ular mansabdor shaxslarining siyosiy partiyalar ichki ishlariga aralashishlari yoxud, agar faoliyat qonunga hamda o'z ustavlariga muvofiq amalga oshirilayotgan bo'lsa, ular faoliyatiga u yoki bu tarzda to'sqinlik qilishlari man etiladi.

Siyosiy partiyalarning davlat organlari va mansabdor shaxslar faoliyatiga aralashuviga yo'l qo'yilmaydi.

Siyosiy partiyalar tashkilotlarining tadbirlari asosan ular a'zolarining ishdan tashqari vaqtda va ana shu partiyalar mablag'i hisobidan amalga oshiriladi. Xususi ish beruvchilarning o'z xodimlaridan ular mehnat vazifalarini bajarayotgan paytda partiya nomidan siyosiy faoliyat bilan shug'ullanishni talab qilishi man etiladi.

Oldingi tahrirga qarang.

Siyosiy partiyalar apparati xodimlariga nisbatan mehnat to'g'risidagi, ijtimoiy ta'minot va ijtimoiy sug'urta haqidagi qonunchilik tatbiq etiladi.

(5-moddaning beshinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2021-yil 21-apreldagi O'RQ-683-sonli Qonuni tahririda — Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 21.04.2021-y., 03/21/683/0375-son)

6-modda. Siyosiy partiyaning tuzishi

Oldingi tahrirga qarang.

Siyosiy partiyaning tuzishi uchun kamida sakkizta hududiy subyektda (viloyatda), shu jumladan Qoraqalpog'iston Respublikasi va Toshkent shahrida yashayotgan hamda partiya birlashish istagida bo'lgan kamida yigirma ming fuqaroning imzosi bo'lishi talab etiladi.

(6-moddaning birinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2003-yil 12-dekabrda 568-II-son Qonuni tahririda — Oliy Majlis Axborotnomasi, 2004-y., 1-2-son, 18-modda)

Siyosiy partiya tuzish tashabbuskorlari kamida ellik kishidan iborat bo'lishi, ular partiya ta'sis hujjatlarini tayyorlash, a'zolar tarkibini shakllantirish hamda ta'sis syezdi yoki konferensiyasini chaqirish bo'yicha tashkiliy qo'mitani tuzishlari lozim.

Tashkiliy qo'mita o'zi tuzilgan kundan boshlab yetti kunlik muddatdan kechiktirmay O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligiga o'z tashabbusi, qo'mitaning tarkibi, rahbari (yetakchisi), joylashgan manzili hamda ta'sis syezdi yoki konferensiyasi chaqiriladigan sanani yo'zma ravishda xabar qilishi lozim.

Tashkiliy qo'mita tuzilgan kundan boshlab uzog'i bilan uch oy faoliyat ko'rsatish huquqiga egadir.

Siyosiy partiya ta'sis syezdida yoki konferensiyasida tuziladi.

Ta'sis syezdi yoki konferensiyasi partiya ustavi va dasturini qabul qiladi, uning saylab qo'yiladigan organlarini tuzadi.

Oldingi tahrirga qarang.

O'zbekiston Respublikasi hududida xorijiy davlatlarning siyosiy partiyalarini, ularning bo'linmalarini tashkil etishga va ularning faoliyati amalga oshirilishiga yo'l qo'yilmaydi.

(6-modda O'zbekiston Respublikasining 2024-yil 2-iyuldagi O'RQ-934-sonli Qonuniga asosan yettinchi qism bilan to'ldirilgan — Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 04.07.2024-y., 03/24/934/0469-son)

7-modda. Siyosiy partiyaning ustavi

Siyosiy partiyaning ustavida quyidagilar ko'rsatilishi lozim:

partyaning nomi, maqsadi va vazifalari;

partyaning tuzilishi;

partiya a'ziligiga qabul qilish va undan chiqish shartlari va tartibi;

partiya a'zolarining huquq va majburiyatlari;

partiya va uning tashkilotlari rahbar organlarining vakolatlari hamda ularni tuzish (chaqirish) tartibi, ularning vakolat muddatlari;

partiya rahbar organlarining faoliyatini nazorat qilish tartibi;

partiya va uning tashkilotlari mablag'larini shakllantirish hamda boshqa mol-mulkini sotib olish manbalari;

partiya rahbar organi joylashgan manzil;

partiya ustavi va dasturini qabul qilish, ularga o'zgartishlar va qo'shimchalar kiritish tartibi;

partiya faoliyatini qayta tashkil etish yoki to'xtatish tartibi.

Ustavda partiya faoliyatiga oid boshqa qoidalar ham nazarda tutilishi mumkin.

8-modda. Siyosiy partiyalarni ro'yxatga olish

Siyosiy partiyalar O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan ro'yxatga olinadi.

Siyosiy partiyaning ro'yxatdan o'tkazish uchun ustav qabul qilingan kundan e'tiboran bir oy muddat ichida quyidagilar taqdim etiladi:

partiya rahbar organining kamida uch a'zosi imzolagan ariza;

ustav;

dastur;

ta'sis syezdi yoki konferensiyasining bayoni;

Oldingi tahrirga qarang.

(8-modda ikkinchi qismining oltinchi xatboshisi O'zbekiston Respublikasining 2024-yil 7-fevraldagi O'RQ-905-sonli Qonuniga asosan chiqarilgan — Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 07.02.2024-y., 03/24/905/0106-son)

Oldingi tahrirga qarang.

ushbu Qonun talablari bajarilganligini tasdiqlovchi hujjatlar, shu jumladan mazkur partiyaga birlashish istagini bildirgan yigirma ming nafar O'zbekiston Respublikasi fuqarosining o'zlari imzo qo'ygan ro'yxati, saylab qo'yiladigan organlarning a'zolari to'g'risidagi ma'lumotlar (familiyasi, ismi, otasining ismi, tug'ilgan yili, turar joyi va ish joyi, telefon raqami), rahbar organ a'zolariga vakolatlari, shu jumladan ro'yxatdan o'tkazish jarayonida yoxud munozaralar kelib chiqqan taqdirda sudga partiya nomidan ishtirok etish huquqi berilganligi to'g'risidagi partiya oliy organining qarori.

(8-moddaning ikkinchi qismining yettinchi xatboshisi O'zbekiston Respublikasining 2003-yil 12-dekabrda 568-II-son Qonuni tahririda — Oliy Majlis Axborotnomasi, 2004-y., 1-2-son, 18-modda)

Oldingi tahrirga qarang.

Siyosiy partiyaning ro'yxatdan o'tkazish to'g'risidagi ariza u tushgan kundan boshlab **bir oy muddat ichida ko'rib chiqiladi**. Ko'rib chiqish natijalariga binoan siyosiy partiyaning ro'yxatga olish yoki ro'yxatga olishni rad etish to'g'risida qaror qabul qilinadi. Qaror qabul qilingach, uzoq'i bilan **uch kun muddat ichida** u siyosiy partiya rahbar organiga beriladi yoki pochta orqali jo'natiladi.

(8-moddaning uchinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 1999-yil 20-avgustdagi 832-I-son Qonuni tahririda — Oliy Majlis Axborotnomasi, 1999-y., 9-son, 229-modda)

Siyosiy partiya ro'yxatdan o'tgan kundan e'tiboran **yuridik shaxs maqomini oladi** va u o'z faoliyatini amalga oshirishi mumkin.

Siyosiy partiyalar ustavlariga kiritilgan o'zgartishlar va qo'shimchalar ularning ustavlarini ro'yxatga olish uchun ushbu moddada nazarda tutilgan tartibda va muddatlarda ro'yxatdan o'tkazilishi lozim.

Siyosiy partiya ro'yxatga olinganligi to'g'risidagi xabar ommaviy axborot vositalarida e'lon qilinadi.

9-modda. Siyosiy partiyaning ro'yxatga olishni rad etish

Oldingi tahrirga qarang.

Agar siyosiy partiyaning ustavi, maqsadlari, vazifalari va faoliyat uslubi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasiga, ushbu Qonunga hamda boshqa qonunchilik hujjatlariga zid bo'lsa yoki oldinroq xuddi shunday nomdagi siyosiy partiya yoki jamoatchilik harakati ro'yxatga olingan bo'lsa, bu partiya ro'yxatga olinmaydi.

Siyosiy partiyaning ro'yxatga olish rad etilgan taqdirda O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi taqdim etilgan hujjatlar qonunchilikning qaysi qoidalariga zid ekanligini ko'rsatgan holda bu xususda partiya rahbar organining vakolatli a'zosiga yozma tarzda xabar qiladi. Ushbu siyosiy partiya rahbar organining vakolatli a'zolari ro'yxatga olish rad etilganligi to'g'risida xabarnoma olingan kundan e'tiboran bir oy ichida hujjatlarni O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasiga va qonunchiligiga butunlay muvofiq holga keltirgan taqdirdagina partiyaning ro'yxatga olish to'g'risidagi ariza bilan O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligiga **takror murojaat etishga haqlidirlar**.

(9-moddaning birinchi va ikkinchi qismlari O'zbekiston Respublikasining 2021-yil 21-apreldagi O'RQ-683-sonli Qonuni tahririda — Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 21.04.2021-y., 03/21/683/0375-son)

Siyosiy partiyaning ro'yxatga olishni rad etish ustidan O'zbekiston Respublikasi Oliy sudiga belgilangan tartibda shikoyat qilish mumkin.

10-modda. Siyosiy partiyaning faoliyatini to'xtatib turish

Oldingi tahrirga qarang.

Siyosiy partiya O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasini, ushbu Qonunni, boshqa qonunchilik hujjatlarini yoki o'z ustavini buzgan taqdirda O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi qonunchilikning yoki ustavning qaysi normalari buzilganligini ko'rsatgan holda bu xususda partiya rahbar organlariga yozma tarzda xabar qiladi va bunday buzishlarni bartaraf etish uchun muddat belgilaydi. Agar buzishlar belgilangan muddat davomida bartaraf etilmasa, O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi yoki O'zbekiston Respublikasi Bosh prokurorining taqdimnomasiga binoan O'zbekiston Respublikasi Oliy sudi siyosiy partiyaning faoliyatini olti oygacha muddatga to'xtatib turishi mumkin.

(10-moddaning birinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2021-yil 21-apreldagi O'RQ-683-sonli Qonuni tahririda — Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 21.04.2021-y., 03/21/683/0375-son)

Siyosiy partiyaning faoliyati to'xtatib turilgan taqdirda, shu muddat davomida partiyaning har qanday ommaviy axborot vositalaridan foydalanishi, targ'ibot va tashviqot ishlarini olib borishi, saylovlarda ishtirok etishi man qilinadi.

11-modda. Siyosiy partiyaning faoliyatini tugatish

Siyosiy partiyaning faoliyati quyidagi tarzda tugatiladi:

partiyaning o'z ustaviga muvofiq tarqalib ketishi orqali, bu haqda partiya oliy organi **uch kunlik muddat** ichida O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligiga xabar qiladi;

partiyaning ushbu Qonun 3-moddasining ikkinchi qismida nazarda tutilgan xatti-harakatlarni sodir etgan hollarda yoki o'z faoliyati to'xtatib qo'yilganidan so'ng bir yil muddat ichida o'sha xatti-harakatlarni takror sodir etgan hollarda O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligining yoki O'zbekiston Respublikasi Bosh prokurorining taqdimnomasiga binoan O'zbekiston Respublikasi Oliy sudining qarori bilan.

O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligining siyosiy partiya faoliyati tugatilganligi to'g'risidagi rasmiy xabari ommaviy axborot vositalarida e'lon qilingan kundan boshlab siyosiy partiyaning faoliyati tugaydi.

12-modda. Siyosiy partiyalarning huquqlari

Siyosiy partiyalar quyidagi huquqlarga ega:

o'z faoliyati to'g'risidagi axborotni erkin tarqatish, o'z g'oyalari, maqsadlari va qarorlarini targ'ib qilish;

saylab qo'yiladigan davlat organlaridagi o'z vakillari orqali tegishli qarorlarni tayyorlashda ishtirok etish;

qonunda belgilab qo'yilgan tartibda O'zbekiston Respublikasi Prezidenti, davlat hokimiyati organlari saylovlarida ishtirok etish;

partiya faoliyati bilan bog'liq yig'ilishlar, konferensiyalar va boshqa tadbirlarni o'tkazish;

Oldingi tahrirga qarang.

qonunchilikda nazarda tutilgan tartibda ommaviy axborot vositalari ta'sis etish va boshqa ommaviy axborot vositalaridan foydalanish;

(12-modda birinchi qismining oltinchi xatboshisi O'zbekiston Respublikasining 2021-yil 21-apreldagi O'RQ-683-sonli Qonuni tahririda — Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 21.04.2021-y., 03/21/683/0375-son)

O'zbekiston Respublikasining siyosiy partiyalari bilan ittifoq (blok) tuzish, ular bilan va boshqa jamoat birlashmalari bilan shartnoma munosabatlari o'rnatish.

Oldingi tahrirga qarang.

Siyosiy partiyalar ushbu Qonunda hamda O'zbekiston Respublikasining boshqa qonun hujjatlarida nazarda tutilgan o'zga huquqlarga ham ega bo'lishlari mumkin.

(12-moddaning ikkinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2021-yil 21-apreldagi O'RQ-683-sonli Qonuni tahririda — Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 21.04.2021-y., 03/21/683/0375-son)

Oldingi tahrirga qarang.

13-modda. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Qonunchilik palatasidagi siyosiy partiyalar fraksiyalari

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Qonunchilik palatasidagi siyosiy partiyalar fraksiyalari o'z partiyalarining siyosatini uyushqoqlik bilan o'tkazish uchun, siyosiy partiyalardan ko'rsatilgan deputatlarning ta'sis yig'ilishlarida tuziladi. Fraksiyalar fraksiyaning rahbari bergan tegishli ariza va ta'sis hujjatlariga asosan Oliy Majlisning Qonunchilik palatasi tomonidan ro'yxatga olinadi.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Qonunchilik palatasidagi siyosiy partiya fraksiyasi quyidagi huquqlarga ega:

Qonunchilik palatasi majlisining kun tartibini tuzishda ishtirok etish;

Oldingi tahrirga qarang.

O'zbekiston Respublikasi Bosh vazirini lavozimidan ozod etish to'g'risidagi tashabbus bilan O'zbekiston Respublikasi Prezidentiga murojaat qilish;

(13-moddaning ikkinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2007-yil 11-apreldagi O'RQ-90-sonli Qonuni asosida uchinchi xatboshi bilan to'ldirilgan — O'R QHT, 2007-y., 15-son, 153-modda)

Qonunchilik palatasi majlisining kun tartibidagi har bir masala bo'yicha muzokaralarda fraksiya vakiliga kafolatlangan so'z berilishi;

tegishli ravishda O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Qonunchilik palatasi Spikeriga va O'zbekiston Respublikasi Hukumatiga, vazirlarga, shuningdek boshqa davlat organlarining rahbarlariga so'rov bilan murojaat etish;

Oldingi tahrirga qarang.

Qonunchilik palatasining Spiker o'rinbosarligiga qo'mitalari va komissiyalari raisligiga nomzodlar bo'yicha takliflar kiritish;

(13-moddaning ikkinchi qismi oltinchi xatboshi O'zbekiston Respublikasining 2007-yil 11-apreldagi O'RQ-90-sonli Qonuni tahririda — O'R QHT, 2007-y., 15-son, 153-modda)

Qonunchilik palatasining majlisida muhokama qilinayotgan masala bo'yicha fraksiya fikrini deputatlar orasida tarqatish;

Oldingi tahrirga qarang.

Qonunchilik palatasi deputatlari uchun qonunchilikda nazarda tutilgan boshqa vazifalarni amalga oshirish.

(13-modda ikkinchi qismining sakkizinchi xatboshisi O'zbekiston Respublikasining 2021-yil 21-apreldagi O'RQ-683-sonli Qonuni tahririda — Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 21.04.2021-y., 03/21/683/0375-son)

Siyosiy partiya fraksiyasining rahbari O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Qonunchilik palatasi Kengashi tarkibiga kiradi.

Fraksiyalarning faoliyatiga tashkiliy, texnikaviy jihatdan va boshqa xizmatlar ko'rsatish O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasining devoni tomonidan ta'minlanadi.

(13-modda O'zbekiston Respublikasining 2004-yil 30-apreldagi 621-II-son Qonuni tahririda — O'R QHT, 2004-y., 25-son, 287-modda)

Oldingi tahrirga qarang.

13¹-modda. Parlamentdagi ko'pchilik va parlamentdagi muxolifat. Siyosiy partiyalar fraksiyalarining blokka birlashishi

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Qonunchilik palatasida ko'pchilik o'rinni egallagan siyosiy partiya fraksiyasi parlamentdagi ko'pchilikni tashkil etadi.

Oldingi tahrirga qarang.

O'z dasturiy maqsadli vazifalarining yaqinligidan yoki mosligidan kelib chiqqan holda blok tuzadigan bir nechta siyosiy partiyalar fraksiyalari parlamentdagi ko'pchilikni tashkil etishi mumkin.

Yangitdan shakllantirilgan hukumatning tutgan yo'li va dasturiga yoki uning ayrim yo'nalishlariga qo'shilmaydigan siyosiy partiyalar fraksiyalari o'zlarini muxolifat deb e'lon qilishi mumkin.

(13¹-moddaning ikkinchi va uchinchi qismlari O'zbekiston Respublikasining 2019-yil 4-sentabrdagi O'RQ-563-sonli Qonuni tahririda — Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 05.09.2019-y., 03/19/563/3685-son — 2020-yil 1-yanvardan kuchga kiradi)

Siyosiy partiyalar fraksiyalarining blokka birlashishi qonunda nazarda tutilgan huquqlarni amalga oshirishda ularning mustaqilligini cheklab qo'ymaydi.

O'zini parlamentdagi muxolifat deb e'lon qilgan siyosiy partiya fraksiyasi qonunda fraksiyalar uchun nazarda tutilgan vakolatlar bilan bir qatorda quyidagi huquqlarga ega:

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasi mas'ul qo'mitasining tegishli masala bo'yicha ma'ruzasi bilan bir vaqtda qonun loyihasining muqobil tahririni kiritish;

muhokama etilayotgan masalalar yuzasidan o'zining alohida fikrini O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasining yalpi majlisi bayonnomasiga kiritish;

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Senati tomonidan rad etilgan qonun bo'yicha kelishuv komissiyasida o'z vakillarining kafolatli ishtirok etishi.

Parlamentdagi muxolifatning qonun bilan kafolatlangan huquqlari parlamentdagi ko'pchilik tomonidan kamsitilishi mumkin emas.

(13¹-modda O'zbekiston Respublikasining 2007-yil 11-apreldagi O'RQ-90-sonli Qonuni bilan kiritilgan — O'R QHT, 2007-y., 15-son, 153-modda)

Oldingi tahrirga qarang.

14-modda. Qoraqalpog'iston Respublikasi Jo'qorg'i Kengesindegi va xalq deputatlari Kengashlaridagi partiya guruhleri

Partiya guruhi — siyosiy partiyadan ko'rsatilgan deputatlar tomonidan partiya manfaatlarini Qoraqalpog'iston Respublikasi Jo'qorg'i Kengesinde, xalq deputatlari Kengashida ifodalash maqsadida tuziladigan va belgilangan tartibda ro'yxatdan o'tkazilgan deputatlar birlashmasi.

Siyosiy partiyadan ko'rsatilgan va Qoraqalpog'iston Respublikasi Jo'qorg'i Kengesiga yoki xalq deputatlari Kengashiga saylangan deputat faqat shu partiyaning partiya guruhi a'zosi bo'lishi mumkin.

Qoraqalpog'iston Respublikasi Jo'qorg'i Kengesindegi va xalq deputatlari Kengashlaridagi partiya guruhleri siyosiy partiyalar tomonidan ko'rsatilgan deputatlarning ta'sis yig'ilishlarida tuziladi. Partiya guruhleri partiya guruhi rahbarining tegishli arizasi va ta'sis hujjatlariga asosan tegishli ravishda Qoraqalpog'iston Respublikasi Jo'qorg'i Kengesi, xalq deputatlari Kengashlari tomonidan ro'yxatga olinadi.

Oldingi tahrirga qarang.

Qoraqalpog'iston Respublikasi Jo'qorg'i Kengesindegi, xalq deputatlari Kengashlaridagi partiya guruhleri ularda tegishli siyosiy partiyadan Qoraqalpog'iston Respublikasi Jo'qorg'i Kengesiga yoki xalq deputatlari viloyatlar, Toshkent shahar, shuningdek tumanlar va shaharlar Kengashlariga saylangan kamida uch nafar deputat birlashgan taqdirda tuziladi;

(14-moddaning to'rtinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2018-yil 18-apreldagi O'RQ-476-sonli Qonuni tahririda — Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 19.04.2018-y., 03/18/476/1087-son)

Partiya guruhi hisobga olish ro'yxatidan o'tkazilishi kerak.

Partiya guruhining faoliyati quyidagi hollarda tugatiladi:

partiya guruhining o'z tashabbusi bilan;

Qoraqalpog'iston Respublikasi Jo'qorg'i Kengesining yoki xalq deputatlari Kengashining vakolatlari muddati tugaganda;

partiya guruhi tarkibiga kiruvchi deputatlar soni uni tuzish uchun zarur bo'lgan me'yordan kamayib ketganda;

tegishli siyosiy partiyaning faoliyati tugatilganda.

(14-modda O'zbekiston Respublikasining 2014-yil 20-yanvardagi O'RQ-365-sonli Qonuni tahririda — O'R QHT, 2014-y., 4-son, 45-modda)

Oldingi tahrirga qarang.

14¹-modda. Partiya guruhlarining huquqlari

Oldingi tahrirga qarang.

Partiya guruhlarini quyidagi huquqlarga ega:

davlat hokimiyatining tegishli vakillik organi sessiyasi kun tartibini shakllantirishda ishtirok etish;

davlat hokimiyatining tegishli vakillik organi qo'mitalari yoki komissiyalari raisligiga, rais o'rinbosarligiga va a'zoligiga nomzodlar yuzasidan takliflar kiritish;

davlat hokimiyatining tegishli vakillik organi sessiyasi kun tartibidagi har bir masala bo'yicha muzokarlarda partiya guruhi vakiliga so'z berilishini kafolatlash;

tegishli ravishda Qoraqalpog'iston Respublikasi Jo'qorg'i Kengesining va Vazirlar Kengashining raislariga, vazirlariga hamda boshqa davlat organlari rahbarlariga, hokimlarga, hokim o'rinbosarlariga, hokimliklar boshqarmalari, bo'limlari va boshqa bo'linmalarining rahbarlariga, shuningdek tegishli xalq deputatlari Kengashi hududida joylashgan korxonalar, muassasalar va tashkilotlarning rahbarlariga so'rov bilan murojaat qilish;

hududlarni rivojlantirish dasturlarining loyihalarini takomillashtirish yuzasidan takliflar kiritish;

tegishli hududda joylashgan davlat organi rahbarining, shu jumladan mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari mansabdor shaxslarining o'z faoliyatiga doir masalalar yuzasidan hisobotini yoki axborotini Qoraqalpog'iston Respublikasi Jo'qorg'i Kengesining, xalq deputatlari Kengashining sessiyalarida eshitish to'g'risida, shuningdek ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish masalalarini ko'rib chiqish haqida takliflar kiritish. Bunda qaror deputatlarning yarmidan ko'pi qo'llab-quvvatlagan taqdirda qabul qilinadi;

tegishli ravishda Qoraqalpog'iston Respublikasi Jo'qorg'i Kengesining yoki xalq deputatlari Kengashining sessiyasida muhokama qilinayotgan masala bo'yicha partiya guruhining fikrini deputatlar orasida tarqatish;

tuman (shahar) hokimining, shuningdek tegishli mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari mansabdor shaxslarining qoniqarsiz faoliyati to'g'risida Qoraqalpog'iston Respublikasi Jo'qorg'i Kengesiga, viloyat yoki Toshkent shahar hokimiga xulosa taqdim etish.

(14¹-moddaning birinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2018-yil 18-apreldagi O'RQ-476-sonli Qonuni tahririda — Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 19.04.2018-y., 03/18/476/1087-son)

Xalq deputatlari viloyatlar va Toshkent shahar Kengashlaridagi partiya guruhlarini viloyat hamda Toshkent shahar hokimi lavozimiga tasdiqlangan shaxslarning qoniqarsiz faoliyati to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Prezidentiga asoslangan xulosalar taqdim etish tashabbusi huquqiga ega.

Partiya guruhlarining tegishli ravishda Qoraqalpog'iston Respublikasi Jo'qorg'i Kengesiga va xalq deputatlari Kengashiga kiritiladigan masalalar bo'yicha taklifi albatta ko'rib chiqiladi.

Oldingi tahrirga qarang.

Partiya guruhlarini qonunchilikka muvofiq boshqa huquqlarga ham ega bo'lishi mumkin.

(14¹-moddaning to'rtinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2021-yil 21-apreldagi O'RQ-683-sonli Qonuni tahririda — Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 21.04.2021-y., 03/21/683/0375-son)

Qoraqalpog'iston Respublikasi Jo'qorg'i Kengashidagi partiya guruhlarini faoliyatiga tashkiliy, texnikaviy va boshqa xizmatlar ko'rsatish Jo'qorg'i Kengashining devoni tomonidan, xalq deputatlari

Kengashlaridagi partiya guruhlarining faoliyatiga tashkiliy, texnikaviy va boshqa xizmatlar ko'rsatish esa, hokimliklarning tegishli tarkibiy bo'linmalari tomonidan ta'minlanadi.

(14¹-modda O'zbekiston Respublikasining 2014-yil 20-yanvardagi O'RQ-365-sonli Qonuniga asosan kiritilgan — O'R QHT, 2014-y., 4-son, 45-modda)

Oldingi tahrirga qarang.

(14²-modda O'zbekiston Respublikasining 2021-yil 14-oktabrdagi O'RQ-722-sonli Qonuniga asosan o'z kuchini yo'qotgan — Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 15.10.2021-y., 03/21/722/0960-son)

Oldingi tahrirga qarang.

15-modda. Siyosiy partiyalar mulki

Binolar, inshootlar, asbob-uskunalar, nashriyotlar, transport vositalari, shuningdek ustavida nazarda tutilgan vazifalarni amalga oshirish uchun zarur boshqa mol-mulk siyosiy partiyalarning mulki bo'lishi mumkin.

Siyosiy partiyalarni moliyalashtirish "Siyosiy partiyalarni moliyalashtirish to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi **Qonuniga** muvofiq amalga oshiriladi.

Oldingi tahrirga qarang.

Siyosiy partiyalar faqat ustavda nazarda tutilgan vazifalarni bajarish maqsadida qonunchilikda belgilangan tartibda tadbirkorlik faoliyatini amalga oshiradi. Siyosiy partiyaning tadbirkorlik faoliyati natijalari uning moliyaviy hisobotida aks ettirilishi kerak.

(15-moddaning uchinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2021-yil 21-apreldagi O'RQ-683-sonli Qonuni tahririda — Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 21.04.2021-y., 03/21/683/0375-son)

Siyosiy partiyalarning tadbirkorlik faoliyatidan olgan daromadlari partiya a'zolari o'rtasida taqsimlanishi mumkin emas va ulardan faqat ustavda nazarda tutilgan vazifalarni bajarish uchun foydalaniladi.

Siyosiy partiyalar har yili barchaning e'tibori uchun o'z budjetlarini e'lon qilib boradi va o'z faoliyatini moliyalashtirish manbalari to'g'risida O'zbekiston Respublikasi **Oliy Majlisining Qonunchilik palatasiga yoki u vakolat bergan organga belgilangan tartibda hisobot taqdim etadi.**

Siyosiy partiyalarning mulki **qonun** bilan muhofaza qilinadi.

(15-modda O'zbekiston Respublikasining 2004-yil 30-apreldagi 621-II-son Qonuni tahririda — O'R QHT, 2004-y., 25-son, 287-modda)

Oldingi tahrirga qarang.

(16-modda O'zbekiston Respublikasining 2004-yil 30-apreldagi 621-II-son Qonuniga muvofiq chiqarilgan — O'R QHT, 2004-y., 25-son, 287-modda)

Oldingi tahrirga qarang.

17-modda. Siyosiy partiyalar faoliyatining qonunchilikka va o'z ustavlariga muvofiqligini nazorat qilish

Siyosiy partiyalarning faoliyati O'zbekiston Respublikasi **Konstitutsiyasiga**, qonunchilikka va o'z ustavlariga muvofiqligini O'zbekiston Respublikasi **Adliya vazirligi nazorat qiladi.**

(17-modda O'zbekiston Respublikasining 2021-yil 21-apreldagi O'RQ-683-sonli Qonuni tahririda — Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 21.04.2021-y., 03/21/683/0375-son)

O'zbekiston Respublikasining Prezidenti I. KARIMOV

Toshkent sh.,
1996-yil 26-dekabr,
337-I-son

(O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Axborotnomasi, 1997-y., 2-son, 36-modda; 1999-y., 9-son, 229-modda; 2004-y., 1-2-son, 18-modda; O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2004-y., 25-son, 287-modda; 2007-y., 15-son, 153-modda; 2008-y., 52-son, 510, 513-modda; 2014-y., 4-son, 45-modda; Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 19.04.2018-y., 03/18/476/1087-son; O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi palatalarining Axborotnomasi, 2019-y., 2-son, 47-modda; Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 05.09.2019-y., 03/19/563/3685-son, 30.10.2019-y., 03/19/575/3972-son; 07.01.2020-y., 03/20/600/0023-son; 18.03.2020-y., 03/20/612/0326-son; Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 21.04.2021-y., 03/21/683/0375-son, 15.10.2021-y., 03/21/722/0960-son; 07.02.2024-y., 03/24/905/0106-son; 04.07.2024-y., 03/24/934/0469-son)